

ERDÉLYI GYÜLEKEZET

REMÉNYSÉG SZIGETE

Igehirdetés

2014. április 27-én, Húsvét utáni első vasárnapon

A kivételező Isten

(Jn 20,24-29)

A kivételező Isten

Lekció: 1Korinthus 15,35-49

Igehirdető: Zalatnay István

Textus: **János 20,24-29**

Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, akit Ikernek hívtak, nem volt velük, amikor megjelent Jézus.

A többi tanítvány így szólt hozzá: Láttuk az Urat. Ő azonban ezt mondta nekik: Ha nem látom a kezén a szegek helyét, és nem érintem meg ujjammal a szegek helyét, és nem teszem a kezemet az oldalára, nem hiszem.

Nyolc nap múlva ismét benn voltak a tanítványai, és Tamás is velük. Bár az ajtók zárva voltak, bement Jézus, megállt középen, és ezt mondta: Békesség nektek!

Azután így szólt Tamáshoz: Nyújtsd ide az ujjadat, és nézd meg a kezeimet, nyújtsd ide a kezedet, és tedd az oldalamra, és ne légy hitetlen, hanem hívő!

Tamás pedig így felelt: Én Uram és én Istenem!

Jézus így szólt hozzá: Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak, és hisznek.

Kedves Testvérek!

Az egyházi évnek van néhány olyan vasárnapja, amelyhez pontosan tudjuk, hogy melyik történet tartozik. Az egyik ez a mai: a húsvét utáni első vasárnap. Ahogy olvastuk, a feltámadás és Jézus tanítványai közötti első megjelenése után éppen egy héttel – vagyis a nyolcadik napon – történik a Jézus és Tamás közötti nevezetes találkozás.

Ez az egyik oka annak, hogy a nagy ünnepeket az egyház hagyományosan nyolc napig ünnepelte. Az ünnepnek nyolcada, latin

kifejezéssel oktávája van. Szükséges is, hogy legyen. A felszínes élményekhez kevés idő is elég. A mélyekhez több kell – hogy leérjenek a lélek mélyére, hogy elmélyülten elmélkedhessünk azokról.

A mai világra nem ez jellemző, hanem a pörgés, a szó szoros és átvitt értelmében vett villódzás. Az élmények, érzelmek, gondolatok csak felvillannak, hogy azután talán pillanatok múlva semmivé válnak, és átadják helyüket valami egészen másnak. Keresztyén hitünk ünnepeit azonban *megülnünk* kell, nem végigszaladnunk. Ezért is jó, hogy ez a fontos evangéliumi történet kijelöli számunkra a nyolcadot, a húsvét vasárnapjától a következő vasárnapig, vagyis máig terjedő időt.

Magát a történetet „a hitetlen Tamás történeteként” szoktuk emlegetni; legtöbbször ezt, a Tamással és Tamásban történőket középpontba helyezve szoktunk róla prédikálni. Pedig itt is Jézus van a középpontban, illetve az, amit Istenről tudhatunk meg.

Ha nem az első pillanattól Tamásra koncentrálunk, hanem a történet egészére fordítjuk figyelmünket, hamar szembesülünk egy zavarba ejtő furcsasággal, egy ellentmondással. Az evangélista hangsúlyozza, hogy Jézus a zárt ajtók ellenére, mintegy a falakon keresztül hatolva, jelenik meg a tanítványok között. Mintha kifejezetten hangsúlyos lenne, hogy a feltámadt Jézus nem a számunkra ismerős, materiális testtel bír. És azután, mégis, Tamás – szinte brutálisan testies a kép – Jézus sebeinek helyébe és oldalába helyezheti az ujjait, a kezét. (A Biblia eredeti szövege és a legutóbbi időig a fordítások is világosan ezt írták; csak újabban kezdik a Biblia-fordítók kijavítani a Szentírást, ha olyasmit találnak benne, ami szerintük „nem való”, ami sérti finom, modern lelkünket: így lesz a kezek Jézus oldalába helyezéséből oldalára helyezése. Sajnos a most elkészült új bibliafordítás, amely a korábbinak igen sok

hibáját kijavította, itt nem tért vissza az eredeti értelemhez.) Mindenesetre egy évvel ezelőtt, azt hiszem, joggal lehetett ugyanerről a textusról szóló prédikációm alapja éppen ez az „oldalába”. Merthogy a Biblia szövegének szándéka nem kétséges: pontosan azt hangsúlyozza, hogy a falakon át közlekedő Jézus teste pillanatokkal később mégiscsak ismerős-materiális, igazi hús-test lesz.

A lectioban Pál apostol tanítását olvashattuk a feltámadásról, kifejezetten a feltámadott testről. Ez a leghosszabb erre vonatkozó rész a Bibliában. És mégis, a végén nem tudunk sokkal több „megfoghatót” mint az elején. Éppen a „nem tudjuk”, sőt „nem tudhatjuk” az, amit Pál hangsúlyoz; az, hogy a feltámadt test mennyire más, mint az, amit mint földi testet ismerünk.

De gondoljunk arra is, hogy ugyanebben az evangéliumban, a most olvasott rész előtt néhány sorral, az igazi, első napi húsvéti történetben, Jézus azt mondja a magdalai Máriának, hogy „Ne érints engem, mert még nem mentem fel az Atyához!” Ez az a nevezetes „Noli me tangere!” – két évezred keresztyén festészetében az egyik legtöbbet megfestett jelenet. Megfestett, mert a megfesthetőség határait feszegető, mert oly rejtélyes, mert olyannyira több mint földi, mert mintegy beköszönt benne az egészen más, a mennyei valóság Jézus föltámadt testén keresztül. Ez a feltámadott test nem az ismerős test. Ez a feltámadt, falakon áthatoló test érinthetetlen, megtapinthatatlan.

Kivéve... kivéve, ha csak megtapinthatóvá tételével mentheti meg Jézus vergődő, kételkedő tanítványának, Tamásnak a lelkét. Igen, ebben a történetben Jézus kivételt tesz. Ez az igazi csoda.

A Vatikáni Palota híres Raffaello stanzáiban az egyik freskó az ún. Bolsenai csodát ábrázolja. A történet szerint egyszer mise közben egy cseh papnak kételyei támadtak aziránt, hogy valóban jelen lenne

Jézus az ostyában. És akkor egyszer csak vércsöppek hullottak az ostyából. Ilyen soha, sem korábban, sem később nem történt. (Természetesen a katolikusok sem gondolják, hogy az ostya fizikai tulajdonságai változnának át emberi hús jellemzőivé.) De van, hogy az Isten hallatlan kivételt tesz: azért, hogy megmentsen egy embert a kárhóztól.

Tamás történetében pontosan ezt teszi. Sőt, azt a kivételt teszi, hogy lesüllyed valami alantas emberi szintre. Még a feltámadott test természetét is képes ezért megváltoztatni.

De hát nem ez-e az egész Krisztus-történet lényege? Az, hogy az Isten szolgálai formát vesz fel, hogy ő alkalmazkodik, hozzánk, a mi alantos voltunkhoz? Tamás története ezért, mintegy az evangélium végén még egyszer összefoglalja a Krisztus-történet lényegét: az Isten döntését, hogy emberré válik, hogy leereszkedik a mi szintünkre.

De ennél még többet mond ez a történet. Nem arra tanít ugyanis, hogy *általában* lesz emberré Isten, hanem Jézus itt ebben a történetben Tamás számára meg- és ezért felfoghatóvá, mondhatjuk tamásivá lesz. És másutt péterivé, és ismét máskor pálivá. És azután mindannyian egyen-egyenként behelyettesíthetjük a saját nevünket.

Az Isten utat készít egyen-egyenként minden emberhez. Az Isten újra és újra kivételezik. Minden egyes emberrel. Hogy mindenkivel megtörténhessen ugyanaz: az egyetlen, mindenek fölötti csoda: hogy bárki kimondhassa azt, amit Tamás ebben a történetben: „Én Uram, és én Istenem!”.

Bár valóban mondhatjuk, hogy mindenki számára külön utat készít Isten, mégis érdemes felemlítenünk néhány jellegzetes típusát annak, ahogy emberek eljutnak Krisztushoz.

Vannak, akiknél meghatározó szerepe van a családnak, a hagyománynak. Önmagában ez természetesen soha nem ad hitet, de

van, akinél döntő tényező, hogy így nevelkedik föl: hogy belenő a bibliai történetek, érzések, lelki rezdülések, képek, hangulatok világába.

Van, akinél meghatározó jelentőségű az értelmi út, a meggyőzetés. Ennek egy – nem igazán emelkedett – szintjét képviseli Tamás; de sok nagy tudós az értelmi út vált meghatározóvá. Az az alapvető felismerés, hogy „a kevés tudás eltávolít Istentől, a sok tudás visszavezet hozzá.” (Érdekes módon különösen természettudósokra jellemző az Istenhez vezető útnak ez a típusa; a bölcsészekre inkább a másik, az előbb említett, a hagyományé.)

Vannak, akiknél a saját élettörténet drámája válik úttá. Sőt, létezik ennek két ellentétes fajtája: van, akit a szenvedés, a tragédia vezet Istenhez, és van, akit a szabadulás. A ma oly sokat emlegetett Csaba testvér életének iszonyata az volt, hogy az édesapját halálra verték a kommunista és magyar-ellenes diktatúra rendőrei. Illetve, még ennél is rosszabb történet: hazatérhetett az agyongyötört édesapa, hogy egy-két évig ott haldokoljon családjá körében. Csabában pedig gyilkos düh élt, és bosszulni, ölni akart – mígnem rádöbrent, hogy abból csak még több szenvedés lesz a világban. Az ellenkező irányba kell elindulni: a tökéletes szeretet útján, Krisztust követve.

Az a professzorom, akitől legtöbbit tanultam teológus hallgatóként, a világháború poklában, a harci tűz kellős közepén fogadta meg, hogy ha életben marad, azt életet Isten szolgálatának szenteli. Ő megszabadult és azután megtartotta fogadalmát.

Azután vannak olyanok is – manapság ez talán egyre jellemzőbb – akiket az értelmes élet vágya tesz Krisztus követőivé. Azok, akik a pörgő világot üresnek érzik, akik fuldokolva kapkodnak éltető élet-értelem-levegő után, egyre többen az egyházban találják meg az élni érdemes élet lehetőségét.

Igen, Isten nem csak *az* emberhez, hanem *a nevesített egyes emberhez* száll le. Mindannyiunkhoz, kihez-kihez úgy, ahogy azt az ő „tamássága” várja.

De hát akkor nekünk nincs is semmi dolgunk? Minden rendben van? Isten mindenkire úgyis elkészíti a legmegfelelőbb utat? Mindannyian jó helyen vagyunk, akárhol is álljunk?

Igen – és mégsem egészen. Mit is mond Jézus a hitvallást tevő Tamásnak? „Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak, és hisznek?” Hogyhogy, hát Tamás nem boldog? A hitvallást tett Tamás? Jézus mondatának aligha van értelme különben. Nos, igen, az a Tamás, aki látott és hitt, boldog ahhoz képest, aki néhány perccel korábban volt, a még nem hívó Tamáshoz képest. De semmi az a boldogság ahhoz képest, amely várja, hívja őt, amely felé elindulhat.

Istennek számtalan útja van az ember számára, hogy az ember eljuthasson Őhozzá. De nemcsak addig van út, hanem onnan tovább. Sőt az az igazi, a gyönyörűséges út. A Krisztus-követés szakadatlan útja. Az nyílik meg mindannyiunk számára, akik egyszer eljutottunk Jézusig. Ez az út is személyre szabott, éppen annyira, mint amelyről eddig beszélhettünk. Ugyanolyan kivételes. De ezen az úton mindenkinek elmélyed a hite, titkok nyílnak föl számára, egyre tisztább, értelmesebb Krisztus-követéssé válik élete. Nap mint nap közelebb juthat Istenhez.

Mert Isten olyanná lett Krisztusban, mint mi vagyunk, hogy mi Krisztust követve olyanná lehessünk, mint Ő. Ámen.

Erdélyi Gyülekezet

1146 Budapest, Thököly út 44. II.em. 4/a

Karitatív és Kulturális Központ: **Reménység Szigete**

1106 Budapest, Gyógyszergyári u. 3.

tel: 3416-602, 2609-455, e-mail: erdelyigyulekezet@gmail.com

honlap: www.erdelyigyulekezet-budapest.hu